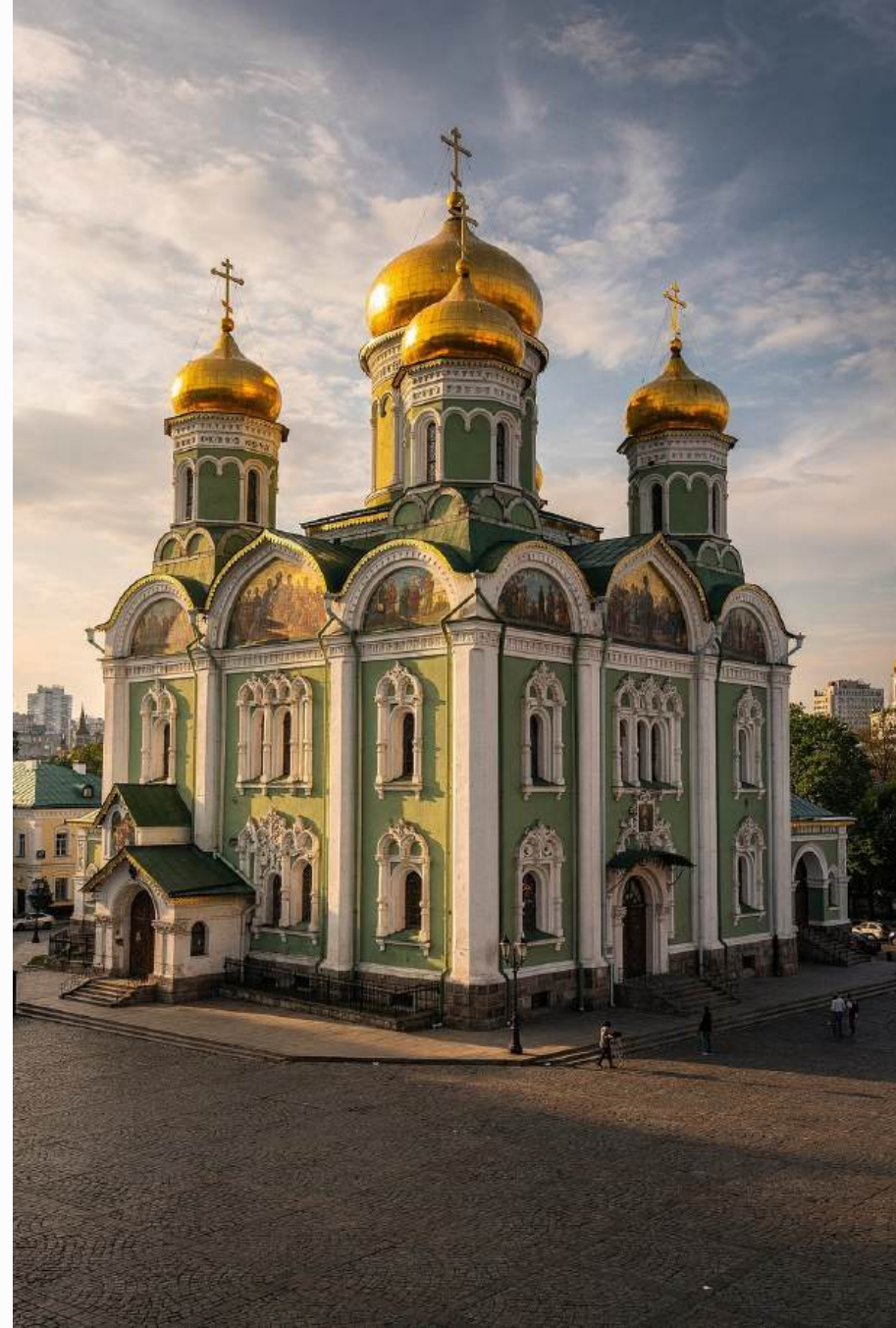

Силабус дисципліни «Історія України»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 274 · АВТОМОБІЛЬНИЙ ТРАНСПОРТ

ФАХОВИЙ МОЛОДШИЙ БАКАЛАВР

120 годин · 4 кредити ЄКТС · 4 змістовних модулі

Загальна інформація про дисципліну

Ідентифікація

Назва: Історія України

Спеціальність: **274** Автомобільний транспорт

Ступінь: Фаховий молодший бакалавр

120

Годин

загальний обсяг дисципліни

4

Кредити ЄКТС

відповідно до стандарту

4

Модулі

змістовних блоки курсу

Компетентності та результати навчання

Загальні компетентності Здатність до аналізу, синтезу та критичного оцінювання історичної інформації: виявлення суттєвих фактів і процесів, порівняння різних інтерпретацій минулого, формування обґрунтованих висновків і висловлення власної позиції. Уміння самостійно навчатися, планувати роботу та організовувати виконання завдань у визначені строки, зокрема під час підготовки рефератів, есе та аналітичних матеріалів. Здатність до усної та письмової професійної комунікації: чітко пояснювати історичні поняття, аргументовано відповідати на запитання, оформлювати звіти та короткі аналітичні записки. Відповідальність, ініціативність, дисциплінованість та готовність працювати в команді під час обговорення історичних ситуацій і пошуку рішень. • аналізувати навчальну, джерельну та наукову інформацію з історії; • виділяти головне та узагальнювати результати; • планувати власну діяльність і дотримуватися дедлайнів; • коректно спілкуватися з викладачами та одногрупниками; • брати участь у командній роботі та розподіляти обов'язки.	Фахові компетентності Розуміння закономірностей і особливостей розвитку України з найдавніших часів до сьогодення, її місця в світовому та європейському контексті. Знання ключових подій, постатей і явищ, що визначили становлення і розвиток Української держави, суспільства та культури. Здатність аналізувати соціально-економічні, політичні та культурні процеси в їх взаємозв'язку з розвитком техніки, транспорту та промисловості в Україні. Знання основ джерелознавства, критичного читання першоджерел і навичок роботи з картографічним матеріалом. • характеризувати основні етапи вітчизняної та світової історії; • аналізувати причини й наслідки ключових подій в Україні; • пояснювати зв'язок між розвитком держави та техніко-технологічним прогресом; • орієнтуватися в хронологічних і картографічних матеріалах; • використовувати наукові та офіційні джерела для підготовки аналітичних матеріалів.	Результати навчання Пояснювати зміст основних історичних категорій і явищ: державність, суверенітет, нація, реформи, революція, окупація, незалежність, інтеграція. Аналізувати ключові події та процеси в історії України та визначати їхнє значення для сучасного розвитку держави. Характеризувати основні етапи формування українського суспільства, культури та держави, застосовувати методи хронологічного та порівняльного аналізу, визначати причинно-наслідкові зв'язки та робити обґрунтовані висновки. • пояснювати зміст ключових понять і термінів з курсу; • аналізувати структуру та динаміку державотворчих процесів в Україні; • визначати роль особистості в історії та давати їй оцінку; • застосовувати базові методи аналізу історичних джерел; • використовувати наукові та інформаційні ресурси для підготовки обґрунтованих висновків.
---	---	---

Стародавня та середньовічна Україна (до кінця XVII ст.)

Тема 1.1

Найдавніші часи та античний світ.

Первісне суспільство на землях України. Грецькі колонії. Скіфи та сармати. Трипільська культура. Розселення слов'ян та їх соціальна організація.

Тема 1.2

Київська Русь і Галицько-Волинська держава: виникнення та розквіт Київської Русі, прийняття християнства, феодальна роздробленість, монгольська навала, Галицько-Волинське князівство.

Тема 1.3

Литовсько-польська доба та козацтво. Українські землі у складі Великого князівства Литовського та Речі Посполитої, виникнення козацтва, Запорозька Січ та її роль в обороні України.

Тема 1.4

Визвольна війна та Гетьманщина. Національно-визвольна війна 1648–1657 рр. під проводом Богдана Хмельницького, утворення Козацької держави, Переяславська угода та її наслідки.

Україна в нові та новітні часи (XVIII – поч. XX ст.)

Тема 2.1

Ліквідація Гетьманщини та колоніальна політика Росії. Зруйнування Запорозької Січі. Становище українських земель у складі Російської та Австрійської імперій у XVIII–XIX ст.

Тема 2.2

Українське національне відродження XIX ст.: Кирило-Мефодіївське братство, Тарас Шевченко та його роль, розвиток культури, науки та громадської думки, Галицьке відродження.

Тема 2.3

Україна на початку XX ст.: соціально-економічний розвиток, промисловий підйом, розвиток транспорту й інфраструктури, революційний рух і національне питання, Перша світова війна.

Тема 2.4

Українська революція (1917–1921 рр.): Центральна Рада, Гетьманат, Директорія, ЗУНР. Боротьба за незалежність, встановлення радянської влади та утворення УРСР.

Радянська Україна та Друга світова війна (1921–1945)

Тема 3.1

Україна у складі СРСР у 1920–1930-х рр. Українізація та її згортання. Голодомор 1932–1933 рр. як геноцид українського народу: причини, масштаби, міжнародне визнання.

Тема 3.2

Індустріалізація та колективізація. Розвиток промисловості, транспорту й автомобільної галузі в радянській Україні. Масові репресії 1930-х рр. та їхні наслідки для суспільства.

Тема 3.3

Друга світова та Велика Вітчизняна війна: початок, окупація України, рух Опору, ОУН і УПА, Голокост на теренах України. Внесок українського народу в Перемогу.

Тема 3.4

Повоєнна відбудова України (1945–1953). Відновлення зруйнованого господарства, промисловості та транспортної інфраструктури. Культурне та наукове відродження.

Незалежна Україна (1991 — до сьогодні)

Тема 4.1

Здобуття незалежності та розбудова держави.

Проголошення незалежності 1991 р., перші роки державотворення, конституційний процес, прийняття Конституції 1996 р., формування інституцій.

Тема 4.2

Суспільно-політичний розвиток 1990–2000-х рр. Становлення партійної системи, президентські перегони, Помаранчева революція 2004 р., євроінтеграційні прагнення та зовнішня політика.

Тема 4.3

Революція Гідності та початок збройного конфлікту. Євромайдан 2013–2014 рр., анексія Криму, агресія на сході України. Оборонна реформа та міжнародна підтримка України.

Тема 4.4

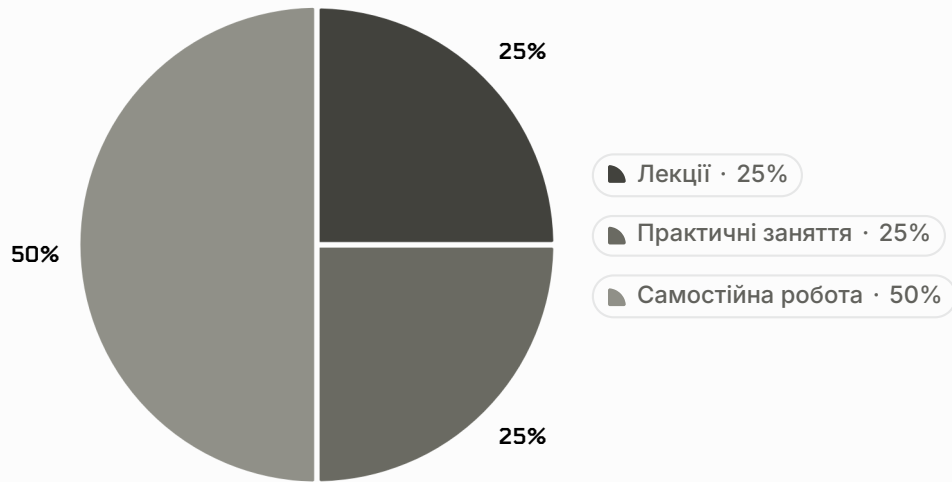
Повномасштабна війна та Україна сьогодні. Втручання РФ 24 лютого 2022 р., героїчний опір українського народу, міжнародна підтримка, євроатлантична інтеграція, перспективи відновлення.

Розподіл навчального часу – 120 годин

Модуль	Тема	Лекції (год.)	Практичні (год.)	Самостійна робота (год.)
Модуль 1	Тема 1.1 – Найдавніші часи та античність	2	2	4
	Тема 1.2 – Київська Русь і Галицько-Волинська держава	2	2	4
	Тема 1.3 – Литовсько-польська доба та козацтво	2	2	4
	Тема 1.4 – Визвольна війна та Гетьманщина	2	2	4
Модуль 2	Тема 2.1 – Україна під владою імперій	2	2	4
	Тема 2.2 – Національне відродження XIX ст.	2	2	4
	Тема 2.3 – Україна на початку XX ст.	2	2	4
	Тема 2.4 – Українська революція (1917–1921)	2	2	4
Модуль 3	Тема 3.1 – Голодомор і сталінський терор	2	2	4
	Тема 3.2 – Індустріалізація та розвиток транспорту	2	2	4
	Тема 3.3 – Друга світова війна	2	2	4
	Тема 3.4 – Повоєнна відбудова	2	2	4
Модуль 4	Тема 4.1 – Здобуття незалежності	2	2	4
	Тема 4.2 – Суспільно-політичний розвиток 1990–2000-х рр.	2	2	4
	Тема 4.3 – Революція Гідності і початок агресії	2	2	4
	Тема 4.4 – Повномасштабна війна та Україна сьогодні	2	2	4
Разом		32	32	64

 Загальний обсяг: **120 годин = 4 кредити ЄКТС**. Лекційні та практичні години можуть коригуватися до 30/30 відповідно до специфіки навчального процесу, без зміни загального обсягу.

Примітки до розподілу часу

Структура навчального часу

Загальний обсяг — **120 годин (4 кредити ЄКТС)** — розподілено між трьома формами роботи для забезпечення балансу між теорією та практикою.

- **Лекції (30 год.):** подача ключового теоретичного матеріалу
- **Практичні (30 год.):** відпрацювання навичок аналізу джерел, семінарські обговорення
- **Самостійна робота (60 год.):** поглиблене вивчення, підготовка завдань

□ Самостійна робота становить **50% обсягу дисципліни** — студенти навчаються працювати з джерелами самостійно.

Самостійна робота студентів

Опрацювання літератури

Поглиблене вивчення теоретичного матеріалу за підручниками та навчальними посібниками з історії України (Власов В. С., Турченко Ф. Г., Реєнт О. П. та ін.), першоджерелами (літописи, документи доби, мемуари), науковими статтями у фахових виданнях. Студент має вміти конспектувати ключові положення, виділяти головні поняття й визначення, порівнювати підходи різних авторів до трактування подій, формувати короткі узагальнення за темами курсу.

Робота з інформаційними ресурсами

Опрацювання офіційних сайтів Інституту національної пам'яті (uinr.gov.ua), Українського інституту (ui.org.ua), Верховної Ради України (zakon.rada.gov.ua), Національного музею історії України (nmiu.com.ua) та порталу «Укрінформ» (ukrinform.ua). Аналіз архівних документів, хронологічних довідників, статей у наукових виданнях, пошук актуальної інформації для навчальних завдань. Результат — розвиток навичок роботи з офіційними та науковими джерелами.

Індивідуальні завдання

Виконання аналітичних завдань з визначення причинно-наслідкових зв'язків ключових подій; порівняльного аналізу різних трактувань та оцінок в українській та зарубіжній історіографії; творчих завдань — підготовка есе, аналітичних записок, міні-досліджень з актуальних питань історії України (зокрема, пов'язаних із розвитком транспорту та промисловості). Очікуваний результат — уміння застосовувати теорію на практиці та обґрунтовувати власну позицію.

Підготовка до занять

Підготовка до практичних (семінарських) занять шляхом опрацювання першоджерел і наукових текстів, повторення теоретичного матеріалу та відпрацювання навичок аналізу; підготовка до тестувань через вивчення ключових термінів, дат, постатей і понять; підготовка до контрольних робіт за кожним змістовним модулем через систематизацію знань, повторення прикладів із занять і розв'язання типових завдань. Очікуваний результат — готовність до активної роботи на заняттях.

Форми контролю знань

1

Поточний контроль

Завдання: аналітичні та творчі вправи за темами змістовного модуля (тестові завдання, відповіді на питання, аналіз карт та джерел). Оцінюються регулярність виконання завдань, якість відповідей і рівень засвоєння матеріалу. Поточний контроль формує накопичувальну оцінку протягом семестру.

2

Проміжний контроль

Самостійна робота — комплексне ситуаційне завдання або реферат, які охоплюють теми змістовних модулів (теоретичні питання, аналіз першоджерел, хронологічні завдання, есе). Оцінюються повнота відповіді, правильність аргументації та обґрунтованість висновків.

3

Підсумковий контроль

Залік відповідно до навчального плану. Форма проведення — тестування та усне опитування. Підсумкова оцінка враховує результати поточного, проміжного та підсумкового контролю відповідно до встановленої шкали оцінювання: 100-бальна система з переведенням у національну шкалу та ЄКТС.

Методи викладання

Підходи до навчання

Викладання дисципліни «Історія України» поєднує класичні академічні та інтерактивні методи, що забезпечує формування не лише міцної теоретичної бази, а й практичних навичок, необхідних для майбутньої професійної діяльності у сфері автомобільного транспорту. Такий підхід сприяє глибшому розумінню історичних процесів, розвитку аналітичного мислення та вмінню застосовувати набуті знання під час осмислення місця України в сучасному світі.

Лекції

Системне подання теоретичного матеріалу з використанням наочних схем, карт, хронологічних таблиць і фотодокументів; студенти ведуть конспекти та задають уточнювальні запитання.

Семінари та дискусії

Обговорення ключових подій і явищ в історії України; студенти виявляють причинно-наслідкові зв'язки, порівнюють різні підходи та обґрунтовують власну позицію.

Робота з джерелами

Аналіз першоджерел (документи, листи, мемуари, мапи), їх критична оцінка, розвиток навичок виявлення достовірної інформації та формулювання висновків.

Мультимедійні матеріали

Перегляд і обговорення документальних фільмів, архівних відеозаписів, фотоматеріалів та онлайн-виставок, присвячених ключовим подіям в Україні.

Кейс-стаді

Аналіз конкретних історичних ситуацій: вибір стратегії державотворення, оцінка рішень видатних діячів, вплив транспортної революції на суспільний розвиток України.

Самостійне дослідження

Підготовка аналітичних записок, есе та презентацій за обраною темою; розвиток навичок самостійного пошуку та систематизації інформації з наукових і офіційних джерел.

Тестування та опитування

Перевірка рівня засвоєння матеріалу після кожної теми; формування навичок чіткого та лаконічного формулювання відповідей із використанням наукової термінології.

Усі методи спрямовані на формування компетентностей, передбачених освітньо-професійною програмою спеціальності 274 "Автомобільний транспорт".

Рекомендована література та ресурси

1. Власов В. С., Кульчицький С. В., Панарін О. Є. Історія України (рівень стандарту) : підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти. — Київ : Літера, 2024. — 288 с.
2. Гісем О. В., Мартинюк О. О. Історія України (профільний рівень) : підручник для 11 класу. — Київ : Абетка, 2024. — 304 с.
3. Турченко Ф. Г., Мороко В. М. Новітня історія України : навч. посіб. для студентів ЗВО. — Запоріжжя : Запорізький нац. ун-т, 2023. — 356 с.
4. Реєнт О. П. Українська революція 1917–1921 рр.: нові оцінки та інтерпретації. — Київ : Інститут історії України НАН України, 2023. — 220 с.
5. Офіційний сайт Українського інституту національної пам'яті. — URL: <https://uinp.gov.ua/>
6. Портал «Мультимедійний проект "Голодомор"» Українського інституту. — URL: <https://holodomor.uinp.gov.ua/>
7. Смолій В. А. (ред.) Нариси з нової та новітньої історії України : у 2 т. Т. 2. — Київ : Наукова думка, 2023. — 512 с.
8. Яневський Д. Б. Хроніка Помаранчевої революції: рік по тому. — 2-е вид., оновл. — Харків : Фолю, 2023. — 192 с.
9. Гай-Нижник П. П. Збройна агресія Росії проти України: витоки, хроніка, наслідки. — Київ : Дніпро, 2024. — 430 с.
10. Національний музей історії України. — URL: <https://nmiu.com.ua/>
11. Офіційний сайт Верховної Ради України. — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
12. Портал «Укрінформ». — URL: <https://www.ukrinform.ua/>
13. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. — URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
14. Журнал «Український історичний журнал» (електронне видання). — URL: <https://uij.org.ua/>
15. Конституція України від 28.06.1996 (зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
16. Закон України «Про засудження та заборону пропаганди російського імперіалізму» від 21.06.2022 № 2265-IX. — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2265-20>
17. Закон України «Про національну пам'ять» (проект, 2024 р.). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
18. Офіційний сайт Українського інституту. — URL: <https://ui.org.ua/>
19. Портал «Ізборник. Історія України IX–XVIII ст.». — URL: <https://litopys.org.ua/>
20. Журнал «Краєзнавство» (електронне видання). — URL: <https://nsku.org.ua/vidannya/zhurnal-krayeznavstvo/>